

BRUSSEL, innovatief gewest



Brussel, start-up regio

Silicon Belgium. Dat is de veelbelovende titel van het dossier dat De Tijd begin 2018 in samenwerking met Sirris uitbracht over de Belgische tech start-up scene. Wat bleek? Brussel is met zijn 3,4 start-ups per 10.000 inwoners dé start-up hub van België en kan op bepaalde vlakken zelfs de concurrentie aangaan met Londen, Parijs of Amsterdam...



3 vragen aan Frederik Tibau, content director bij Startups.be

Wat zijn de voordelen van Brussel in vergelijking met andere grote steden ?

Brussel is dé start-up *hub* van België en biedt heel wat voordelen voor startende bedrijven. Zo zijn de huurprijzen veel betaalbaarder dan in Parijs, Londen of Amsterdam en ligt de stad centraal in Europa. Daarnaast is de bevolking zeer divers en, ondanks het goede opleidingsniveau, is talent er niet duur.

De laatste jaren zagen we verschillende incubatoren, *co-working spaces* en acceleratoren opduiken, naast codeerscholen zoals BeCode en Le Wagon die het tekort aan digitale profielen wegwerken door programmeeropleidingen aan te bieden. Veel techbedrijven vestigen hun Europese hoofdzetel in Brussel en ook de sterke *fintech-scene* biedt voordelen voor start-ups in de regio.

Lanceer je start-up dankzij de Brusselse incubatoren!

De Brusselse incubatoren ICAB, EEBIC, Greenbizz en BLSI bieden meer aan dan gewone werkruimtes! Ze creëren plaatsen waar bedrijven zich in een geschikte omgeving kunnen ontwikkelen en waar alles erop voorzien is om een innovatief project met veel groeipotentieel om te vormen tot een duurzaam bedrijf. En dit aan de hand van een compleet en uniek dienstenaanbod! Meer weten? Ga naar www.incubators.brussels.

Slechts 21% van de Brusselse tech start-ups slagen erin om een kapitaalverhoging door te voeren. Hoe kunnen we dat aantal verbeteren?

Brussel heeft extra initiatieven nodig om zijn start-ups te doen groeien. Ondernemers zouden grotere investeringsfondsen kunnen oprichten en de lokale overheid zou kunnen helpen door in die fondsen te investeren en de oprichting ervan te vergemakkelijken.

Wat heeft Brussel nodig om een referentie te worden voor start-ups?

Brussel beschikt over heel wat voordelen, maar de regio heeft een duidelijke visie en sterke marketingstrategie nodig om zich verder te positioneren als start-up *hub*. Kortom: de stad moet alle kaarten spelen en er vanaf nu voluit voor gaan!

Geef je start-up een financiële boost met Bruseed!

Om Brusselse innovatieve kmo's in speerpunt domeinen van het Gewest een boost te geven in de beginfase van hun ontwikkeling, hebben finance.brussels en Innoviris een nieuw financieringsinstrument in *seed capital* ontwikkeld. Bruseed wordt beheerd door het filiaal Brustart en is een nieuw financieringsprogramma dat uitsluitend bestemd is voor jonge, innoverende bedrijven die nog in de ontwikkelingsfase zijn of in het stadium van pre-commercialisatie.



Wie zijn de meest innovatieve jonge ondernemers van het Brusselse Gewest?

Elk jaar lanceert Innoviris, het Brussels Instituut voor Onderzoek en Innovatie, een oproep tot kandidaturen van Brusselse innovatieve start-ups die voor een periode van drie jaar maximum 500.000 euro kunnen winnen voor de realisatie van hun strategisch innovatieplan.

De projectoproep *Rise – Innovative Starters* is anders dan de rest van het aanbod voor bedrijven van Innoviris omdat het programma verder gaat dan de zuiver technologische dimensie. Met *Rise* wil Innoviris de algemene strategie van onze laureaat-ondernemingen ondersteunen. Een goede strategie bepalen is van cruciaal belang en gaat gepaard met heel wat moeilijkheden, vooral wanneer het bedrijf een pionier is in zijn domein en zowel een eigen markt moet uitbouwen als zijn plaats in het bestaande aanbod moet veroveren.

Sinds 2011 werden 18 laureaten benoemd tot Brusselse innovatieve start-up van het jaar, waaronder enkele bekende namen: Collibra, WooRank, Nviso en The Biotech Quality Group. Sinds het ontstaan van het programma werd in totaal 8 miljoen euro aan jonge innovatieve ondernemingen toegekend. ■

Wordt jouw bedrijf de nieuwe innovatieve start-up van het jaar?

Ben je geïnteresseerd in *Rise – Innovative Starters*? Houd de website van Innoviris dan goed in de gaten! De projectoproep wordt jaarlijks opengesteld in mei en de winnaars worden in januari bekendgemaakt. Benieuwd wie het dit jaar tot de shortlist heeft gehaald? Neem een kijkje op www.innoviris.brussels!

Start – Proof of Business: de nieuwe financieringstool voor het businessluik van je bedrijf!

Dit nieuwe programma breidt het aanbod uit tot steunmaatregelen voor het businessluik van bedrijven. Het programma heeft twee doelstellingen:

- aantonen dat het 'businessluik' aansluit bij de ontwikkeling van een eerste innovatief product/dienst
- aantonen dat het product/de dienst goed geïntegreerd is in de globale strategie van het bedrijf, dit met het oog op groei en duurzaamheid

Geïnteresseerd?

Neem een kijkje op www.innoviris.brussels.

Easyvest, Urbantz en Zensor : onze 3 huidige laureaten



Brussel, "strong innovator"

Uit de Focus nr. 17 van het Brussels Instituut voor Statistiek en Analyse (BISA) blijkt dat het percentage innovatieve ondernemingen in Brussel hoger ligt dan het Europese gemiddelde (49%). Dat maakt van het Gewest niet alleen een *strong innovator* tegenover andere Europese regio's, maar zorgt er ook voor dat er potentieel voorhanden is om vooruitgang te boeken in veelbelovende domeinen zoals Artificiële Intelligentie, Smart Mobility en de innovatieve maakindustrie. Benieuwd wat er allemaal beweegt in het Gewest? Lees onze interviews met Frederik Wauters van Energis en Patrick Danau van Audi Brussels.



AI: de motor van de slimme revolutie

Energis is een IT-bedrijf gespecialiseerd in energie-efficiëntie. Het bedrijf heeft een slim energiebeheerplatform ontwikkeld: Energis.cloud. Dankzij dat platform kunnen experts snel energie-efficiënte oplossingen inzetten in de commerciële, industriële en e-mobile sector. Naar aanleiding van de Team Up projectoproep over artificiële intelligentie in 2017 heeft Energis samen met de VUB een project ingediend om het oplaadproces van elektrische voertuigen te optimaliseren. Het project is op 1 april 2018 van start gegaan en zal drie jaar duren.

Waarom de keuze voor een project over elektrische voertuigen?

Het aantal elektrische voertuigen in het straatbeeld neemt elk jaar aanzienlijk toe. In 2030 zal 50 % van alle wagens elektrisch zijn. Dat brengt belangrijke uitdagingen met zich mee, vooral wat de stabiliteit van het elektriciteitsnet betreft. Tegelijkertijd investeren landen massaal in hernieuwbare maar heel vluchtige energiebronnen, zoals wind- en zonne-energie. Omdat het moeilijk is om grote hoeveelheden van die groene energie op te slaan, kunnen de reserves worden gebruikt door elektrische voertuigen. Op die manier komt de stabiliteit van elektriciteitsnetwerk in het gedrang.

Samen met de VUB willen we een efficiënte en haalbare manier ontwikkelen om elektrische voertuigen op een gecoördineerde en gecontroleerde manier op te laden. We willen onze aanpak zowel in een laborato-

rium als in een reële omgeving testen. Omdat de onvoorspelbaarheid in een reële omgeving veel groter is, willen we via artificiële intelligentie de robuustheid van de elektrische wagens verhogen.

Waarom is de steun van Innoviris zo belangrijk?

De toepassing van artificiële intelligentie in het domein van e-mobiliteit staat nog in de kinderschoenen. Het is een nieuw onderzoeksdomein voor een bedrijf als Energis. Zonder de steun van Innoviris, zou het moeilijk zijn om dit project te realiseren.

Waarom is het belangrijk dat Brussel investeert in artificiële intelligentie?

Voor een stad als Brussel is het van groot belang om over voldoende *knowhow* te beschikken. Dat kan alleen door te investeren in samenwerkingsverbanden tussen academische partners en particuliere bedrijven. Samen kunnen we ambitieuzere doelstellingen bereiken en van Brussel een duurzame stad maken!

Samenwerken voor een beter gebruik van AI

Met het Team Up programma wil Innoviris de samenwerking aanmoedigen tussen de academische wereld en de industrie in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest. Bedrijven krijgen toegang tot expertise die ze intern niet voorhanden hebben en onderzoekers krijgen de kans om hun ontdekkingen uit te testen in concrete situaties.



Slimme mobiliteit in Brussel

Over de mobiliteit in Brussel is de afgelopen jaren heel wat inkt gevloeid. Verouderde tunnels, het toenemende fileleed, slechte luchtkwaliteit... Maar er is ook vooruitgang! Zo staat Innoviris mee aan de basis van een veelbelovende revolutie die het mobiliteitsprobleem op verschillende vlakken zal aanpakken.

In het verleden waren er al de *Rise*-winnaars BePark en CommuniThings die, respectievelijk met een *parksharing*-platform en artificiële intelligentie, een oplossing bieden voor het tekort aan parkeerplaatsen. In 2017 financierde Innoviris de slimme elektrische fiets van de start-up Cowboy, de energie-efficiënte oplossing voor elektrische wagens van Energis en de VUB, maar ook de duurzame toekomstplannen van het Brusselse filiaal van autogigant Audi. En laten we zeker ook de Smart Mobility-projectoproep niet vergeten!

Een gesprek met Patrick Danau, Algemeen Directeur Techniek en Logistiek Audi Brussels

Wat maakt Brussel een interessante regio voor Audi?

Onze fabriek in Brussel heeft 70 jaar ervaring in de productie van hoogwaardige voertuigen. In Brussel vindt Audi alle nodige elementen om die traditie succesvol voort te zetten. Naast goed opgeleide en gemotiveerde medewerkers biedt de ligging bij Brussel ook uitstekende verbindingen met het Europese wegen- en verkeersnet. Bovendien onderhoudt Audi in België nauwe contacten met overheidsinstanties, andere bedrijven en opleidingsinstellingen. Zo werken we bijvoorbeeld samen met verschillende Brusselse universiteiten, scholen en onderzoekscentra.

Waarom is de financiële steun van Innoviris belangrijk voor Audi?

Grote ideeën hebben ruimte nodig om te ontwikkelen en zijn niet mogelijk zonder de ondersteuning van externe partijen. Innoviris is voor ons een belangrijke partner die wetenschappelijk advies en administratieve *knowhow* biedt bij subsidieaanvragen en de afwikkeling van projecten. Dankzij doelgerichte financiële steunmaatregelen konden we verschillende innovatieprojecten, vooral met betrekking tot de samenwerking tussen mens en machine, in onze fabriek in praktijk brengen. Zo willen we onze fabriek transformeren tot een smart factory met nieuwe aantrekkelijke banen voor de Brusselaars.



Op welke manier wil Audi inzetten op duurzaamheid?

Efficiëntie is sinds geruime tijd dé stelregel geworden in de omgang met grondstoffen, energieproductie en energieverbruik. Audi Brussels wil daarin een voortrekkende partij zijn. Daarnaast willen we ook vernieuwende processen hanteren om onze kantoren en fabrieken duurzamer en schoner te maken. De richtlijnen voor duurzaamheid bij Audi zetten we in Brussel om door alert te blijven voor innovatie en door intensief naar de toekomstige mobiliteit toe te werken.

Vanuit dat standpunt bestuderen we elke stap, van de ontwikkeling en productie tot gebruik en recyclage van een wagen. Bij het streven naar duurzame mobiliteit is het belangrijk dat de wagen vanaf de eerste kilometer in balans is met het milieu. Daarom proberen wij de CO₂-balans in onze productievestigingen intensief te verbeteren. Dat is ons ook gelukt! Sinds 1 januari 2018 is Audi Brussels immers CO₂-neutraal. Die duidelijke doelstelling past helemaal in de aanloop van de Audi e-tron, de eerste volledig elektrische wagen naar Audi, die exclusief in Brussel zal worden gemaakt. ■

Brussels Smart Mobility Challenge

In 2017-2018 organiseerde Innoviris de Smart Mobility Challenge: een projectoproep over slimme mobiliteit. Het doel van deze projectoproep? Een doeltreffend en efficiënt beheer van de verkeersstromen en het vervoer op de bestaande infrastructuur door optimalisatie van de interactiviteit, connectiviteit en samenwerking tussen verschillende stakeholders. De voorgestelde technieken en processen zullen getest en verbeterd worden in reële testomgevingen om nadien op grote schaal te worden toegepast in het Gewest.

Innovatie, een permanent vernieuwingsproces

Met 51 instellingen voor hoger onderwijs en een bijzonder hoog aantal kenniswerkers bezit het Brussels Hoofdstedelijk Gewest enorm veel troeven voor de uitbouw van de regio als een leidende innovatiemetropool. Dat lijkt ook aardig te lukken: nergens in België zijn er meer technologische start-ups dan in Brussel. Via Innoviris, het Brussels Instituut voor Onderzoek en Innovatie, wil het Gewest de aantrekkingskracht van Brussel als innovatiecentrum duurzaam te verankeren. “Als al die prachtige onderzoeksideeën ook kunnen terugvloeien naar de Brusselse samenleving, is de cirkel helemaal rond”, aldus Katrien Mondt, de directeur-generaal van Innoviris.



Wat zijn de belangrijkste trends in het Brussels Gewest op het vlak van innovatie?

Brussel is marktleider geworden in alles wat te maken heeft met de transitie naar de digitale economie. Als financieringsinstelling voor onderzoek en ontwikkeling zet Innoviris dan ook hoog in op de ondersteuning van bedrijven die zich specialiseren in digitalisering. SoftKinetic en Railnova zijn daar twee mooie voorbeelden van. SoftKinetic is een spin-off die met zijn 3D-camera's inmiddels in alle PlayStations aanwezig is. Wij hebben de ontwikkeling van het bedrijf ondersteund tot zijn overname door Sony. Railnova ontwikkelt monitoringtools voor spoorwegsystemen, onder meer om wagons en locomotieven te lokaliseren. Innoviris heeft het bedrijf vanaf het begin financieel ondersteund en intussen is het uitgegroeid tot een internationale speler in het spoorwegbeheer.

Een tweede belangrijk speerpunt in Brussel is de gezondheidszorg. Een groot aandeel van onze investeringen gaat naar bedrijven of onderzoekers die actief zijn in biotechnologie en medisch onderzoek. Tot slot is er nog een laatste pijler waarop we sterk inzetten: de groene economie. Zo was de 'compacte en groene stad' één van de thema's van ons academisch onderzoeksprogramma *Anticipate*, en hebben we een projectoproep over groene chemie opengesteld waarbij consortia van onderzoekers, de industriële, institutionele en non-profit sector samen projecten uitwerken.

Welke rol speelt Innoviris in het Brusselse innovatieverhaal?

Innoviris is begonnen zoals de meeste financieringsinstellingen voor onderzoek en ontwikkeling, d.w.z. met een focus op technologische innovatie en de valorisatie van wetenschappelijk onderzoek op maatschappelijk, maar vooral economisch vlak. Omdat Europa nu een breder kader toelaat om innovatie en onderzoek te ondersteunen, willen we ons ook op sociale innovatie en businessinnovatie toeleggen.

Het Brussels parlement heeft onlangs ook nieuwe steunmaatregelen in het leven geroepen die Innoviris meer slagkracht geven om kort op de bal te spelen. Zo kunnen we via kleinere tegemoetkomingen van maximum 100.000 euro beginnende ondernemers of onderzoekers ondersteunen die hun idee concreter willen maken. Het kan gaan om een product of een dienst, maar ook om een businessmodel, bijvoorbeeld een doorgedreven markt-onderzoek. Dergelijke programma's komen tegemoet aan een vraag die al langer leeft in Brussel, met name de overbrugging van de financieringskloof voor jonge bedrijven. In dat verband werken we heel nauw samen met finance.brussels, de Brusselse investeringsmaatschappij, zodat nog meer bedrijven op termijn kunnen doorstromen naar privékapitaal. Via een gemeenschappelijk financieringsinstrument, Bruseed, helpen we jonge innovatieve bedrijven in hun precommercialisatie- of ontwikkelingsfase. Deze bedrijven trekken moeilijk investeerders aan omdat ze nog niet hebben bewezen dat hun businessmodel werkt. Via Bruseed zorgen we ervoor dat ze toch alle kansen krijgen.



Worden er ook initiatieven genomen om wetenschappelijk onderzoek vanuit de academische wereld te laten doorstromen naar het bedrijfsleven?

Ook voor onderzoekers zijn er nieuwe programma's voorzien, maar er zullen ook belangrijke wijzigingen worden doorgevoerd in de bestaande programma's. Ik denk bijvoorbeeld aan ons *Doctiris*-programma, dat financiële steun voorziet voor doctoraatsstudenten binnen bedrijven. Onderzoekers hebben op die manier de unieke mogelijkheid om een doctoraat uit te werken op de werkvloer van een bedrijf. Tot nu toe konden bedrijven die daaraan deelnamen, geen eigenaar worden van de kennis: de onderzoeker stond op de payroll van een universiteit, onder meer via onze financiering. Een nieuwe wettekst stelt nu dat de verworven kennis ook in de bedrijven mag blijven. Zo komt het programma helemaal tegemoet aan de noden van de kmo's, die zelf geen onderzoek kunnen financieren, maar wel gebaat zijn bij de resultaten ervan.

We zien dat die programma's steeds meer succes hebben, met een stijgend aantal spin-offs. We willen hier dan ook verder op inzetten. Met 51 Brusselse instellingen voor hoger onderwijs moeten we er immers voor zorgen dat academisch onderzoek ook maatschappelijk zichtbaar is. Brussel heeft een groot potentieel aan kenniswerkers. Zulke troeven moet je als stedelijke regio benutten. In de toekomst komt er een nieuw programma waardoor ook de kennis van hogescholen beter gevaloriseerd wordt. Vroeger werkten we in de eerste plaats samen met onze Brusselse universiteiten, maar aan de hogescholen gebeurt inmiddels ook heel veel interessant praktijkgericht onderzoek. Dat kan een grote meerwaarde voor de samenleving opleveren.

De update van het aanbod is dus samen te vatten in drie grote pijlers: nieuwe innovatievormen, nieuwe doelgroepen en een financieringsaanbod voor de hele innovatieketen. Zijn er nog andere nieuwigheden?

Er is nog een heel belangrijke nieuwe tendens: meer investeringen in het Brussels innovatief ecosysteem. Dat ecosysteem bestaat uit alle intermediaire structuren en organisaties die mensen helpen, begeleiden en coachen bij hun innovatieproces of de valorisatie van hun wetenschappelijk onder-

zoek. Zo hebben we bijvoorbeeld een langlopende samenwerking met Sirris en de WTCB, organisaties die bedrijven binnen hun sector begeleiden bij de ontwikkeling van nieuwe technologieën of de implementering van innovatie. Sinds kort coördineert Innoviris ook de strategie van de Brusselse publieke incubatoren en het platform incubators.brussels.

Brussel is marktleider geworden in alles wat te maken heeft met de transitie naar de digitale economie.

Een andere nieuwe steunmaatregel die heel belangrijk is in onze nieuwe ordonnanties, is de innovatiecluster. Wat betekent dit juist? Bedrijven binnen dezelfde sector of met dezelfde maatschappelijke uitdaging maar afkomstig uit verschillende sectoren, zullen gemakkelijker kunnen samenwerken en financiële steun kunnen verkrijgen voor de opbouw van capaciteit. Daarna zullen ze kunnen overgaan naar reguliere steunmaatregelen voor de uitwerking van concrete projecten. Door in te zetten op bepaalde thema's of sectoren willen we Brussel nog aantrekkelijker maken voor start-ups en bedrijven via clusters ontwikkelen waarin bedrijven met elkaar kennis kunnen uitwisselen.

Hoe is het vernieuwingsproces verlopen?

Ons nieuw wettelijk kader, en dus ook ons vernieuwd aanbod, is in de eerste plaats gebaseerd op de nieuwe Europese wetteksten die ons toelieten om een ruimere rol te spelen in de Brussels onderzoeken en innovatiesector. Dat hebben we gekoppeld aan een consultatieronde voor de ontwikkeling van een nieuw Gewestelijk Innovatieplan. We hebben gesproken met alle kennisinstellingen, intermediaire organisaties en heel wat bedrijven uit het Brussels Hoofdstedelijk Gewest. Het was voor ons immers ontzettend belangrijk om te weten wat de knelpunten waren om daar vervolgens een zo goed mogelijk antwoord op te kunnen bieden. Het is de ambitie van Innoviris om ondernemers, onderzoekers en andere actoren te financieren doorheen de hele innovatieketen. Via onze eigen programma's, intermediaire organisaties, maar ook via de samenwerking met andere regionale of interregionale partners. Dit alles zal in 2019 meer vorm krijgen via onze nieuwe website en een uitgebreide communicatiecampagne. ■

DISCOVER INNOVIRIS

**Wil je meer weten over onze begunstigden
en onze medewerkers?
Neem een kijkje op discoverinnoviris.brussels!**